

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ДИСЦИПЛИНАТА „Орална и лицево-челюстна хирургия“

1. Възникване и развитие на оралната и лицево-челюстна хирургия. Предмет и задачи. Орална хирургия в България.
2. Асептика и антисептика в оралната хирургия. Подготовка на болния и оперативния екип.
3. Изследване на болните в оралната хирургия. Анамнеза и статус.
4. Параклинични изследвания в оралната хирургия. Лабораторни, микробиологични, хистологични и цитологични. Рентгенологични изследвания в оралната хирургия.
5. Болка – определение, етиология, класификация. Път на болката за повърхностна и дълбока сетивност.
6. Общи хирургични принципи: рани, хемостаза. заздравяване на раните и нарушения в заздравителния процес. тъканно и зъбно заместване.
7. Обезболяване в оралната хирургия. Общи сведения. Видове обезболяване. Подготовка на болния за обезболяване (премедикация).
8. Анестетични средства за местно обезболяване. Фармакологично действие.
9. Коригенти. Фармакодинамика. Показания и противопоказания за приложение в оралната хирургия.
10. Анатомопографски и физиологични особености на лицево-челюстната област. Терминална местна анестезия – контактна, инфилтративна, интралигаментарна. Техника.
11. Проводни анестезии на горна челюст (интраорални и екстраорални). Анатомопографски предпоставки, техника.
12. Проводни анестезии на долна челюст (интраорални и екстраорални). Анатомопографски предпоставки, техника.
13. Особенности на обезболяването в детска възраст. Особенности на местното обезболяване при възпалителни процеси в лицево-челюстната област.
14. Усложнения при местно обезболяване от локален характер. Клиника, диагностика, поведение.

15. Усложнения при местно обезболяване от общ характер. Клиника, диагностика, поведение.
16. Общо обезболяване в оралната хирургия. Видове медикаментозни средства. Водене на анестезията. Усложнения, профилактика.
17. Средства за повлияване на болката – централно и периферно действащи медикаменти. Видове, действие.
18. Общохирургичен инструментариум – видове, устройство и начин на работа.
19. Високочестотна електрохирургия, пиезохирургия и лазери в оралната хирургия.
20. Хирургичен шев - инструменти и материали. Видове шевове и възли. Техника.
21. Екстракция на зъби. Показания и противопоказания. Подготовка на болния.
22. Инструментариум за екстракция на зъби – видове, устройство и начин на работа.
23. Анатомомеханични предпоставки за екстракция на зъби. Етапи и методи. Грижи за екстракционната рана. Характеристика на заздравителния процес след екстракция на зъби.
24. Усложнена (атипична) екстракция. Показания, техника.
25. Екстракция на полуретинирани и ретинирани зъби. Показания и противопоказания, техника, усложнения. Гермектомия.
26. Екстракция на зъби при пациенти с придружаващи заболявания (болести на сърдечно-съдовата и дихателна системи). Поведение.
27. Екстракция на зъби при пациенти с придружаващи заболявания (болести на кръвта и кръвотворната система). Поведение.
28. Екстракция на зъби при пациенти с придружаващи заболявания (ендокринни и бъбречни заболявания). Поведение.
29. Екстракция на зъби при пациенти с придружаващи заболявания (болести на черния дроб, пациенти приемащи кортикостероиди, на радиотерапия и бременни).
30. Усложнения при екстракция на зъби. Местни усложнения. Клиника, диагностика и лечение.
31. Усложнения при екстракция на зъби. Усложнения от общ характер. Клиника, диагностика и лечение.
32. Усложнения след екстракция на зъби. Клиника, диагностика и лечение.
33. Възпалителни процеси в устната кухина и лицево-челюстната област. Честота, етиология и патогенеза. Пътища на разпространение на инфекцията. Обща характеристика на възпалителните процеси в устната кухина и лицево-челюстната област. Изследване на болните.
34. Болести на прорязването на зъбите. Класификация. Задържано прорязване. Етиология и патогенеза. Клиника. Основни методи на диагностика и лечение.

35. Болести на прорязването на зъбите. Класификация. Затруднено прорязване. Етиология и патогенеза. Клиника. Основни методи на диагностика и лечение.
36. Периодонтити. Етиология и патогенеза. Класификация. Остри периодонтити. Клинична характеристика. Основни методи на диагностика и лечение.
37. Хронични периодонтити. Клинична характеристика. Основни методи на диагностика и лечение (хемисекция, реплантация, ампутация).
38. Апикална остеотомия. Показания противопоказания. Предоперативна подготовка. Техника, усложнения, профилактика.
39. Абсцеси и целулити на лицето. Топографска анатомия. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
40. Абсцеси и целулити около горна челюст. Топографска анатомия. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
41. Абсцеси и целулити около долна челюст. Топографска анатомия. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
42. Абсцеси и целулити на езика, пода на устната кухина, птеригомандибуларно и парафарингеално пространство. Топографска анатомия. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
43. Остър остеомиелит на челюстните кости. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
44. Хроничен остеомиелит на челюстните кости. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
45. Остри неспецифични лимфаденити. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
46. Хронични неспецифични лимфаденити. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
47. Остри одонтогенни синусити. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
48. Хронични одонтогенни синусити. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
49. Сифилис. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика, лечение, профилактика.
50. Туберкулоза. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика, лечение, профилактика.
51. Актиномикоза. Класификация Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.

52. Спин. Изяви в устната кухина и лицево-челюстната област. Клиника, диагностика, лечение, профилактика.
53. Застрашаващи живота състояния при абсцеси и целулити /тромбоза на синус кавернозус, медиастенит, абсцес на мозъка и др./. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
54. Одонтогенен сепсис. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
55. Основни принципи на хирургично лечение при остра одонтогенна инфекция. Видове разрези и дренажни системи в лицево-челюстната област.
56. Основни принципи на медикаментозно лечение при остра одонтогенна инфекция. Антибактериални средства. Рецептури.
57. Основни принципи на медикаментозно лечение при остра одонтогенна инфекция. Нестероидни противовъзпалителни средства, антихистаминни, имунотерапия и др. Рецептури.
58. Кисти на меките тъкани в устната кухина и лицево-челюстната област. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
59. Кисти на челюстните кости. Класификация. Етиология и патогенеза. Клинична характеристика, основни методи на диагностика.
60. Кисти на челюстните кости. Диференциална диагностика и методи на лечение.
61. Заболявания на слюнчените жлези. Основни методи на диагностика.
62. Остри сиалoadенити. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
63. Хронични сиалoadенити. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
64. Реактивно-дистрофични заболявания на слюнчените жлези (сиалози). Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
65. Сиалолитиаза. Класификация, клиника, диагностика, диференциална диагностика и методи на лечение.
66. Заболявания на темпоро-мандибуларната става: възпалителни и реактивно-дистрофични. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
67. Заболявания на темпоро-мандибуларната става: луксация, сублуксация, анкилоза и контрактура. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
68. Невралгия на троичния нерв. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
69. Пареза и парализа на лицевия и подезичния нерв. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
70. Травми на меките тъкани в устната кухина и лицево-челюстната област. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.

71. Травми на зъбите. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
72. Фрактури на горна челюст. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика.
73. Фрактури на горна челюст. Методи на лечение.
74. Фрактури на долна челюст. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика.
75. Фрактури на долна челюст. Ортопедични методи на лечение - показания, техника.
76. Фрактури на долна челюст. Ортопедично-хирургични и хирургични методи на лечение-показания, техника.
77. Фрактури на зигоматичния комплекс. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и методи на лечение.
78. Животозастрашаващи състояния при травми в лицево-челюстната област (асфиксия, кръвотечение, шок). Клиника, диагностика и лечение.
79. Животозастрашаващи състояния при травми в лицево-челюстната област (комоцио, компресио, контузио). Клиника, диагностика и лечение.
80. Тумори в устната кухина и лицево-челюстната област. Етиология и патогенеза. Обща характеристика. Класификации по локализация и по TNM-система.
81. Пренеоплазии в устната кухина и лицево-челюстната област. Класификация. Етиология и патогенеза. Еритроплакия и левкоплакия – клиника, диагностика, диференциална диагностика и методи на лечение.
82. Пренеоплазии в устната кухина и лицево-челюстната област: лихен рубер планус, хейлити, меланоплакия, корну кутанеум, акантом. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
83. Доброкачествени тумори на меките тъкани на кожата на лицето и органите на устната кухина. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
84. Доброкачествени одонтогенни тумори на челюстните кости. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
85. Доброкачествени неодонтогенни тумори на челюстните кости. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
86. Злокачествени тумори на меките тъкани и органите на устната кухина - устни, бузи, език, гингива, под на устната кухина, твърдо небце. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
87. Злокачествени епителни тумори на горна челюст. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.

88. Злокачествени съединителнотъканни тумори на горна челюст. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
89. Злокачествени епителни тумори на долна челюст. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
90. Злокачествени тумори на долна челюст от съединително-тъканен произход. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и методи на лечение.
91. Доброкачествени тумори на слюнчените жлези. Класификация. Клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
92. Злокачествени тумори на слюнчените жлези. Класификация. клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
93. Тумори на лимфо-ретикуларния апарат. Класификация. Неходжкинови лимфоми-клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
94. Тумори на лимфо-ретикуларния апарат. Класификация. Ходжкинови лимфоми-клиника, диагностика, диференциална диагностика и лечение.
95. Основни принципи и методи на лечение на злокачествените тумори в устната кухина и лицево-челюстната област.
96. Профилактика и ранна диагностика на оралния карцином.
97. Хирургично лечение на пародонталните заболявания. Резективни методи. Показания. Техника.
98. Хирургично лечение на пародонталните заболявания. Регенеративни методи. Показания. Техника.
99. Пластична пародонтална (мукогингивална) хирургия. Методи на вестибулопластика. Показания, техника.
100. Пластична пародонтална (мукогингивална) хирургия. Гингивални рецесии. Класификация. Методи на лечение. Показания, техника.
101. Предпротетична подготовка на челюстите. Показания и методи. Техника на изпълнение.
102. Основни принципи на пластично-възстановителната хирургия. Свободна кожна пластика. Показания и техника на изпълнение.
103. Основни принципи на пластично-възстановителната хирургия. Кожна пластика с тъкани по съседство - показания, техника на изпълнение.
104. Вродени цепковидни дефекти в лицево-челюстната област. Класификация. Етиология и патогенеза. Цепковидни дефекти на устните-клиника, срокове и основни принципи на лечение.

105. Вродени цепковидни дефекти в лицево-челюстната област. Класификация. Етиология и патогенеза. Цепковидни дефекти на небце-клиника, срокове и основни принципи на лечение.
106. Челюстни деформации и придобити дефекти в лицево-челюстната област. Методи на хирургично лечение.

ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Орална хирургия, Учебник за студенти по специалността „Дентална медицина”, под редакцията на Д. Атанасов, Медицински Университет, Пловдив, 2011.
2. Пропедевтика на стоматологичната и лицево-челюстна хирургия. Учебник за студенти по стоматология под редакцията на Н. Полихронов, Полихронос, София, 1999.
3. Ръководство за практически упражнения по пропедевтика на хирургичната стоматология. Под редакцията на Ст. Иванов, Мед. и физк., София, 1995.
4. Клиника на стоматологичната и лицево-челюстна хирургия- учебник за студенти по стоматология, под ред. на Н. Полихронов. Полихронос, София, 2000.
5. Ръководство за практически упражнения по клиника на хирургичната стоматология, под ред. на Н. Полихронов, Мед. и физк., София, 1991.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Лекарствени средства при неотложни и спешни състояния в стоматологичната практика, Атанасов Д., Ormed Press, София, 2002.
2. Неотложна и спешна стоматология. Атанасов Д., Ormed Press, София, 2003.
3. Пародонтална хирургия. Атанасов Д., Quintessense, София, 1995.
4. Тумори в устната кухина и лицево-челюстната област. Атанасов Д., З. Запрянов, Пловдив, 1997.
5. Заболявания на лимфната система в лицево-челюстната област и шията. Сарачев Е., Пловдив, 2011.
6. Лечение на злокачествените тумори в устната кухина. Сарачев Е., М. Влайкова, Пловдив, 1999.
7. Ръководство по дезинфекция и стерилизация в медицинската и стоматологична практика, под ред. на доц. д-р Л. Ангелов, ИК – ЕТ “Васил Петров–ВАП, Пловдив, 2006.
8. Орална хирургия в денталната медицина. Основни принципи, методи и оперативни протоколи. Бакърджиев А. и кол. ,Пловдив, 2011
9. Метод за оперативно лечение на големи кисти на челюстите, Бебечев И. Изд. „Елена Дулчева”, Пловдив, 2005.

Актуален: 22.04.2021 г.

ДОЦ. Д-Р ДЕЯН НЕЙЧЕВ, ДМ

Ръководител на Катедра по орална хирургия, ФДМ, МУ-Пловдив